AYDEDE

Çarşamba 16 Haziran
No. 91 — 12
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi sohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Tut kelin perçeminden

Biz, eskiden terkipli tâbiriyle "hüsni niyet,, dediğimiz şimdiki "iyi niyet,, in kıymetini takdir etmez değiliz. Fakat tam kırk yıllık tecrübemizle biliyoruz ki o "hüsni niyet,, iş görmeğe yetmez; yetmediği için de işler hüsni niyet sahibi rical elinde de bir türlü iyi gitmez.

Yani "niyet hayır, akibet hayır,, sözündeki ikinci "hayır,, kelimesi çok defa nefy edatı manasını alır!

Belli ki yeni Sağlık Bakanı iyi niyetli bir insandır. makamına oturur oturmaz Bakanlık memurlarına şu tamimi yollamıştır: "Hedef sağlık müesseselerinin halk dilek ve ihtiyaçlarını karşılıyacak ve sağlıyacak durum ve yeterlikte halk emrinde ve hizmetinde tutulmasıdır...

Alâ! Lâkin sıhhiye teşkilâtımız halk dilek ve ihtiyaçlarını karşılıyacak durumda ve yeterlikte olmadığına göre o tamimden amelî bir netice çıkabilir mi?

Tamimi okuyunca sanılır ki memlekette bir sağlık teşkilâtı çoktan kurulmuş, köylere kadar tıkır tıkır işlemektedir. Halkın ihtiyacı hastahane mi?

— Buyur bakalım, yatağın hazır!

Cevabı verilecek. İlâç mı?

— Al işte, iç veya yut!

Denilecek. Doktor mu?

— Seni bekliyor!

Mukabelesinde bulunulacak. Halbuki yurdumuzda en zayıf, en fakir, belki de en aksak ve geri teşkilât sıhhiyemizinkidir. Bunu yalnız biz söylemiyoruz. Millet Meclisinde konuşulanlardan ve bizzat Sağlık Bakanlarının ağzından da öğrendik.

— Hastahane yok! Doktor yok! İlâç yok!

Diyerek az mı bağrıştık? Verem mücadelesi haftasında kopardığımız kıyametin uğultusu hâlâ kulaklarımızdadır.

Bu şartlar içinde yeni Sağlık Bakanı - keenne, Kanada veya İsviçredeki teşkilâta malik imişiz gibi - memurlarına diyor ki:

"— Sağlık müesseselerini halk dilek ve ihtiyaçlarını karşılıyacak ve sağlıyacak durum ve yeterlikte halk emrinde ve hizmetinde tutunuz!,,

Tut kelin perçeminden!

AYDEDE

7 Eylül harpı

Kulistekiler. — Nafile yere uğraşıyor. Elinden bu meş'um sazı atmadıkça muvaffak olamaz!

HER ŞEY GEÇER!

Muharririn ömrü yazmakla geçer,
Dalkavuğun ömrü taklakla geçer,
Leyleklerin ömrü lâklakla geçer,
Mezarcının ömrü kazmakla geçer..

Her kişi bir türlü vakit geçirir,
Kimisi, yedirir, kimi içirir,
Cüreti kıt olan, mum gibi erir,
Enayinin ömrü bakmakla geçer...

Züppeler dans eder uyup Sambaya,
Çocuklar ev oynar girip cumbaya,
Sairler ilânı aşk eder aya,
Akşamcının ömrü çakmakla geçer.

Âşıklar dolaşır kırda kolkola,
Sporcu kendini verir futbola,
Zenginler bağlıdır paraya, pula,
Veznedarın ömrü saymakla geçer.

Açılır koncalar, birer gül olur,
Ateşler korlanır.. Korlar kül olur,
Bir ufak böcekten ipek tül olur,
Akrebin de ömrü sokmakla geçer!

(Ercümend!) velhâsıl geçiyor her şey;
Aslolan dünyada cümbüşle heyhey,
Sayılı günler'n zevkine bak, ey!
Ömür bir sudur ki, akmakla geçer!

Ercümend Ekrem Talu

Beklediğimiz Himmetler

Bakanlık edenlere kaydıhayat şartiyle maaş bağlatan kanunun ilgasını

Hangi Mebus?

Ne zaman?

Teklif edecek?

Diyorlar Diyoruz

★ Bir gazetede şu başlığı okuduk: "Bakanlar Kurulu,,

Madem ki kurulmuş, işler, inşallha!

★ "Büyük Millet Meclisi Kerpiçin müdafii oldu.,,

Karpiç okuyacaktık, az daha!

★ Bir hatip şöyle demiş: "Saka kabinesinden ümit beklemek, kuru çeşmeden su beklemek gibidir.,,

Bizim bildiğimiz Saka kabinesi kuru değil, ismine uygun olarak fazla suludur. İktidara geldi geleli memleket su baskınından, dolu, yağmur, sağnak ve selden göz açmadı; suya gark olduk!

★ "Dut ağacından düşenler çoğalıyor.,,

Kabine dallarından düşenler de çoğalmaktadır ve çoğalmakta devam edecektir, sanırız.

★ "Truman'ı Los Angeles'de 750 bin kişi karşıladı.,,

Bizim yer yer verilen mitinglerin umumî yekûnu - şişirmemize rağmen - bu rakamı bulmadı, galiba!

Bir beyit

Yusuf Kâmil Paşanın da hazır bulunduğu bir işret meclisine amcası Osman Paşanın oğlu Kazasker Nuri Bey geldi. Hazırun, bira olsun içmesini musirrane teklif ettikleri halde Nuri Bey âdeti olmadığını ileri sürerek içmedi. Paşa bunun üzerine irticalen şu beyti söyledi:

Mollaların taaccübe şayan mizacı çok,
Arpalığın yiyip de suyun içmemek gibi!

— Allah! Allah! Tramvayla geldiğimi nasıl anladın?
— Baksana vücudun çürük içinde kalmış!...

DEDİ—KODU

İsviçreye mektup

Sana geçen mektubumda yazmayı unuttum, biliyorsun, malûm kızların biri yine nişanlandı ve tabil yine büyüğü. Hem flört Ankarada olmuş, "Şairin,, gözü önünde. Nişan hediyesi 18.000 liralık bir otomobil (markasını yazamam bizimkiler reklâm zenneder); 12000 liralık bir tek taş. (Melâhatin kulakları çınlasın onunkisi artık söndü demektir). Damat galiba iyi Türkçe bilmiyormuş, bu itibarla evde yalnız Fransızca konuşulacakmış. Valde hanım tekrar işi bozmazsa kızcağız sekizinci nişanlı ile evlenecek demektir.

Abbaseyı soruyordun. Londra sosyetesinde güzelliği ve elmasları dillere destan olmuş. Geçenlerde İngiliz mecmuasının kapağını süsliyen resmini gördüm, harikulâde idi. Yalnız ne gariptir ki, bir Türk kızı ile Mısır hanedanı daha çok övünüyor

Avusturya futbolcularının şerefine Taksimde bir yemek vardı. Yeni Minâ da orada idi. Düşün iki yüz erkeğe beş kadın isabet etmişti. (Bir de kadın bolluğu var dersin) Herkes de, uzun küpeli, şirin Minânın peşinde idi. Yalnız kadınlar çok merhametsiz oluyorlar canım. Meselâ babasını değil de genç Oksel'i yemeğe davet etti. İnsanın ihtiyarladığı bu kadar yüzüne vurulur mu? Peder de hırsını Elektro-Sok'tan almıştır.

Prens Haydar nihayet himayeyi hayvanata aza oldu. Ama bir mesele var. Yalnız halis kan beygirlerle ilgilenirim diyor, neden acaba? Prens olduğu için mi? Ha aklımda iken söyliyeyim, şayet seni görmeğe gelirse, üç yıldız konyağını iyi sakla, şişesi bile ortadan yok oluveriyor.

Sacide hürriyetine kavuşalı epey oldu iki gözüm. Görme okadar güzelleşti ki... Hele şimdi saçlarını da topuz yapıyor, yüzü daha manalı oldu sanki.

Zühali sorma. İki böbrek insana çok gelirken kızın dört böbreğe malik olduğu meydana çıktı. Halbuki ben onu hiç de istifci diye bilmezdim. O değil ama istifçi kim biliyor musun? Yerden yapma Tita. Kız günde üç elbise değiştiriyor, acaba herhangi bir terzinin reklâm mankeni mi dersin? Bir elbiseye beş altı metre gittiği bu devirde insan başka türlü nasıl başa çıkar?

Daha bir sürü havadisim var ama kâğıdım bitti.

Fitne Fücur

RADYO PROĞRAMI

7.30	Temsil	—	Yeşil Yıllar
8.30	Caz şarkıları	—	Amerikadaki paralar, Hazin şamatalar
9.30	Radyo gazetesi	—	Amasyadaki yaralar, Rontgendeki karalar, Ciğerdeki yamalar
10.30	İktisat saati	—	Gümrükteki mallar
11	Hava tahmin raporu	—	İyi çıkmıyor fallar
12	Yurddan sesler	—	Kendinize gelin baylar !

— Geçim Dünyası —

Bekçiye izahat

— Bütün kanepeyi işgal etmek istemedik de...

"Amerikan" karikatürü

Ankara mektubu

BİR YEMEK LİSTESİ

Buradaki Karpiç lokantasının, Chateaubriand adında ünlü bir et yemeği vardır. Öteki lokanta sahipleri merak etmişler ; ne demek bu Chateaubriand diye sorup soruşturmuşlar. Biri de : «Bir Fransız yazarının adıdır» demiş. Bunun üzerine : «Biz de yemeklerimize Türk yazarlarının, şairlerinin adlarını takarız» diye bir karar vermişler. Bu yeni yemek adlarından bir kısmını öğrendim :

Hamdullah Suphi Tanrıöver = Sarığı burma

Refik Halid Karay = Haleb işi kebab

Nurullah Ataç = Hünkâr beğendi veya Saray lokması

Necib Fazıl Kısakürek = İmam bayıldı.

Ahmed Emin Yalman = Döner kebab

Bedri Rahmi Eyüboğlu = Hamsi

Orhan Veli Kanık = Çiroz

Necati Cumalı = Sahanda yumurta

Cahid Sıtkı Tarancı = Brüksel lâhanası

Dr. Fahri Kurtuluş = Rus salatası.

Akagündüz = Av eti

AT YARIŞLARINDA

Bizim Orhan Veli at yarışlarındaki tahminlerine çok güvenir. Parası olmadığı (ki bazan olmaz) yâni oynamadığı haftalarda :

— Ah param olsaydı, dün şu kadar kazanacaktım; diye hayıflanır, durur.

Geçen hafta birkaç arkadaş bulustuk. Paramızı bir araya koyduk. Orhanın, yüzde yüz kazanacak dediği bir hayvana bütün paraları yatırdık. Yarıştan önce Orhan bizi atların dolaştığı yere götürdü. Önümüzden geçen bir hayvanı :

— İşte bu.. diye gösterdi. Biz ona baktık, o bize baktı. Nihayet varış başladı. Ne olsa beğenirsiniz? Orhanın güvendiği hayvan ters yüzü, geriye doğru koşmağa başlamaz mı? Arkadaşlardan biri :

— Herhalde Orhanın şiirlerini okumuş olacak.. dedi.

HANİ PASTIRMA SUCUK

Cahid Sıtkıya, babası, Ankarada bir ev almağa karar vermiş. Amma bir şartla : Evlenirse. Artık şair arkadaşımızın :

Bu akşam ilk olarak ağladım
Bekâr odamın penceresinde
Hani ev bark, hani çoluk çocuk?

Mısralarını kendi evinin penceresinde şu şekilde okuması gerekiyor :

Bu akşam ilk olarak ağladım
Kendi evimin penceresinde
Hani şişe, bardak. Hani pastırma
Sucuk?

Zater

Cumartesi — Çarşamba

TOPKAPIDA

Geçen hafta "Sanat Dostları Cemiyeti,, azaları, Topkapı sarayında toplanarak müzeyi gezdiler. En erken ve ilk gelen davetli Asaf Halet Çelebi oldu, fakat :

Billur sarayında Çengi Dilâra
Bağçede bin kaplumbağa
Ve inci ile donanmış fil
Gidince açıldı kapılar
Ne iç oğlanları var
Ne cariyeler

Diyen şairin telehhüfü boşa çıktı. Onların yerine biraz sonra Sanat dostları sökün ettiler.

HAREM

Saray deyince ilk akla gelen harem değil midir? Nitekim, irsi bir insiyakın tesiriyle, hanımlar derhal bir harem teşkil ettiler. Bayan Belkis Ratip, İffet Halim Oruz, Şükûfe Nihal, Hayriye Toprak, Peride Celâl, Adalet Cimcoz, Nevin Akkaya, Nedret Suman, Madam Barri ve daha birçoklarının toplnadıkları salonda :

— Ah, diyorlardı, burada yaşamak ne güzel !

Muammer Karaca atıldı :

— Yo !.. Hanımlar, olmaz. çarşaftan, kafesten kurtulmak için az mı uğraştınız?

KIYMET BİLMEK

Nurullah Berk küçük bir konuşma yaparak sanat hayatımızın haylı karanlık bir tablosunu çizdi. Bereket hava güzel, muhit çok samimî olduğu için bulutlar çabucak dağıldı. Müdür Tahsin Öz'ün delâletiyle müze gezilmeğe başlandı. Çeşmibülbüllerin bulunduğu kısma gelince, Suavi Tedü, birden irkildi, eliyle camekânlardan birinde kıymetli bir parçayı işaret ederek :

— Bunu, dedi, ben satmıştım. Böyle bir kıymeti olduğunu bilmiyordum.

Kendisini teselli ettik :

— Merak etme, dedik, burada kıymeti bilinir.

KIYMET BİLMEMEK

Ne zaman çiniler dairesine girsem, rahmetli büyük annemin elini yüzümde hissederim. Küçükken, evde, bir tabak kırmıştım. Anneannem hiddetinden bana bir tokat atmıştı, ozaman :

— Ne olur, demiştim, nihayet bir tabak değil mi?

— Evet, tabak amma, mertebani !

İnsan, birçok şeyin kıymetini, böyle kafasına dank demeden anlamıyor.

SEBEBİ

Va-Nû, evinde, telefonuna hususî bir tertibat yaptırmış. İstemediği zamanlar telefonun zili çalmıyor ve rahatsız edilmiyor.

Geçen akşam onu, Kalamıştaki evinde ziyarete gitmiştik. Arkadaşlardan biri :

— Rahatsız olacaksın, dedi, telefon almasaydın.

Va-Nû gülümsedi. Dışarda harikulâde bir mehtap vardı. Ben, yazı masasına oturmuştum. Önümde, camın altında, Yahya Kemalin el yazısiyle Va-Nû'nun sevimli refikası muharrir Nihal Karamağaralı'ya ithaf edilmiş ve içinde şu mısralar olan manzume duruyordu :

Aheste çek kürekleri mehtap uyanmasın.

DİPLOMA ALINCA

Beyoğlunda bir İtalyan lokantası vardır. Buraya merhum Ahmet Haşimden tutunuz da en genç nesle mensup sanatkârlar giderdi. Lâkin Artık uğranılmaz oldu. Garsonların hizmette gösterdikleri lakaydi, bu zevki azap haline getiriyor. Geçen akşam, ressam Leopold Levy ile oturuyorduk. Elimizde para, hesap vermek için bir haylı bekledik. Leopold Levy :

— Garsonlara, dedi, diploma verilmiş. İşte ozamandanberi...

Fikret Adil

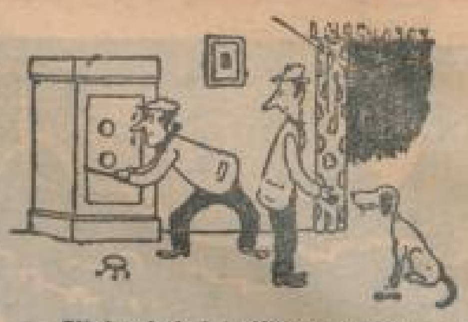

— Elini çabuk tut. Köpeğe verecek bir tek şeker kaldı!

"Amerikan" karikatürü

Minelbab İlelmihrab

— Tefrika No. 12 —

Yazan: Refik Halid KARAY

Zihnim Falih Rıfkının acaip selâmı, hınçlı bakışiyle meşgulken dışarıda sesler oldu ve kapı açıldı; içeriye lâcivert elbiseli, sakallı fesli, tıknaz bir zat girdi; gözümün pek ısırdığı bu misafir gülerek bana doğru yürüyor ve elini uzatıyordu. Nihayet :

— Safa geldiniz !

Deyince sesinden tanıdım : Cemal Paşayı sivil olarak karşımda ilk defa görüyordum.

Dahiliyedeki birinci mülâkatımla şu yalıda geçen sonuncu hasbihalimiz arasında Paşa ile olan üç, dört defaki münasebetimin tafsilâtını ileride, başka fasılda vereceğim için şimdi, sadece o günün macerasını anlatıyorum. İkbaline alıştığım bu nüfuzlu, - nüfuz da söz mü? - astığı astık, kestiği kestik, ferman ferma politika adamının düşkünlüğü saatinde, sohbete başlamak için söz bulamıyordum ki... Bütün endişem - velevki kahrını çektikten sonra kısa bir müddet için olsun - dostluğunu, daha doğrusu, iyi muamelesini gördüğüm şu dertli zatı üzmemek, incitmemek idi. Baktı ki ben dilimi yutmuş duruyorum, söze kendisi başladı. Ah bu genç nesil siyasetçileri ! Tıpkı kumandanlarımız gibi ne ikbal, ne de idbarlarında tenkide dayanamazlar ve bir çuval inciri berbat edip çekilmeğe mecbur oldular mı, aynı, onlar da gazetelerin hücumlarını bir türlü m[illegible] göremezler..

İzzet Paşa

ler matbuatın bu hakkını külliyen inkâr ederler; yeniler - bu derecesin varamadıklarından - sadece şiddetinden müştekidirler; ama netice birdir. Cemal Paşa dahi böyle yaptı: Aleyhindeki hücumların kabalığından, ifratından uzun uzadiye şikâyet getirdi.

Ben baş sallayıp dinlemekte idim. Fakat, bir aralık hissettim ki sükût ve tasdik ile işin içinden kurtulamıyacağım; aklıma da zemin ve zamana münasip bir söz gelmiyordu: — Zatı âlinizin, diye başladım, kekeledim ve şöyle bitirdim. "Uğradığı hücum biraz da ikinci derecedeki âmirlerin, meselâ Azmi ve Bedri Beylerin.,,

Muhatabım gözlerini dört açmış, merakla dinliyordu. Ben bu iki ismi meydana atar atmaz o aynı gözlerde, o güne kadar görmediğim korkunç, ama pek korkunç bir alev parladı; âdeta suratıma iki el tabanca sıkılmış gibi oldum, birden bire kendimi toparlıyamadım, susa kaldım.

Cemal Paşa pek hiddetlenmişti; bereket ki bu haltı on beş gün evvel yememiştim, yoksa, bilmem ama, Harbi Umumî devrinin en son maslûbu, galiba, ben olurdum. Azmi ve Bedri Beyleri göklere çıkararak müdafaa ederken sade sesi değil, bütün vücudu titriyor ve gözlerinin alevi âdeta gözlerimi yakıyordu.

Şimdi ben de kızmıştım; ben de mukabele ettim, benim de ufacık gözlerimin toparcık karaları, hissediyordum, birer kurşun gibi sertleşmiş, sanki fırlayıp karşımdakinin alnına yapışacaktı. Maamafih, öfkeme rağmen lisanım hürmetkâr idi ve Paşanın şahsına ait ufak bir telmih bile yapmıyor, sadece, ismi geçen o iki polis müdürünü zemmediyordum.

Biraz sonra bu bahis, tarafeynin hüsnü idaresiyle kapanmıştı. O zaman Cemal Paşa taşkınlıklar üzerine şayet nefsine karşı bir taarruz vaki olursa müdafaaya karar verdiğini söyledi. Ben kendisine, asayiş takarrür edinceye kadar memleketten uzaklaşmasını tavsiye ettim. O niyette olduğunu haliyle anlattı ve sonra dedi ki :

— İcraatımın hesabını memlekete vermek isterim ve âdil bir mahkeme huzuruna gelmeğe de hazırım. Ondan evvel ve pek yakında bir "Hatırat,, neşredeceğim. Sizinle ahbaplık, dostluk ettik, rica ederim bu eserim neşredilince mütalâanızı yazınız ve lehimde söylenecek cihet bulursanız bunları da halka bildiriniz !

Can ve gönülden vadettim. Bu bir veda oldu; uzun uzun el sıktık, merdivenlere kadar geldi. Akşam alacalığı içinde ve mahzun bir halde rıhtım boyunu tutturup yürüdüm; her şeye, hepsine rağmen gönlüm ona selâmet temenni ediyordu. Âdil bir mahkeme huzurunda hesap verecek ve hatıratını neşredip hakkını kazanacaktı. Nerede? Ne zaman? Nasıl? Bunlara ve icraatının dürüst olduğuna inanıyordu ha? O koca Cemal Paşa bu saf sözleriyle o gün nazarımda efalinden gayri mes'ul bir ihtilâl tipi olarak hissen beraet etti. Onun içindir ki maziye karışan bu kahir ve haşmetli simanın üzerimdeki son tesiri benden bir selâmet duası almak olmuştur !

Mütarekenin ilk günleri muhaliflerle nerede buluştum ve kimlerle tanıştım ?

Birbiri arkasına (Zaman) da intişar eden üç makalem - "Ortada kabahatli yok !", "Sakın aldanma, kanma !", "Efendiler nereye?" Türk matbuatının ozamana kadar kaydetmediği bir muvaffakiyete, bütün İstanbulu ve Anadoluyu kaplıyan şayanı hayret bir takdire mazhar olmuştu. Akşam üzeri müteaddit defalar köprü üzerinde gazetenin akıl almaz, inanılmaz bir fiatla, beş kuruş, on kuruş, bir mecidiye değil, tam yarım, bir liraya satıldığını ben gözlerimle görmüştüm. Daha fazlasını görenler de vardı ya... Bu yazılardan aynı gazetede iki gün sıra ile dercolunanı bile vardı. Fransızcaya, Rumcaya, Ermeniceye derhal tercüme olunduğu gibi, diğer bazı gazetelerce hemen istinsah olunuyordu. Şimdi bu ciheti elbette öğünmek için söylemiyorum, kendimden bahsettiğimin sebebi var :

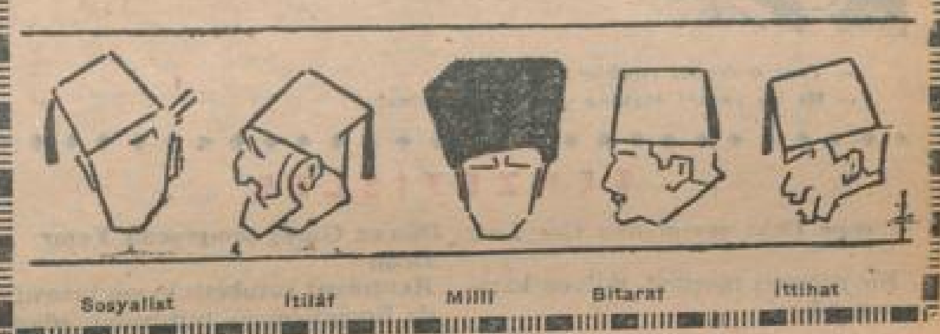

O zamanki serpuşların dili

Eski "Aydede"

"Ortada kabahatli yok!,, ile "Sakın aldanma, inanma, kanma !,, İttihatçıları pek memnun etmişti. Zira, birincisinde Harbi Umumî mesuliyetini kimsenin üzerine almadığımı, fakat bunun yalnız beş, on kişiye hasrolunacağını, diğerinde de bir fırka gittiyse yerine gelecek olan fırkanın da aynı münasebetsizlikleri yapacağını, aldanılmaması lâzımgeldiğini iddia ediyordum. Okuyanlar hatırlarlar ya, herhalde bunları böyle kupkuru söylemiyordum, çok candan lezzetli yazılardı.

İşte bu sebepten dolayı cemiyet mensupları beni, ittihatçılığa mütemayil iki yüzlü, kabili istifdae ve nüfuzlu bir muhalif addediyorlar, pohpohluyorlardı. Muhalifler ise alnıma bermutad hemen ocakçı, damgasını yapıştırmışlardı; ben güya mahirane bir siyasetle kalomimi cemiyetin müdafaasına hasretmiştim, satılmıştım. Bereket ki arkadan "Efendiler, nereye?,, yetişti; bu safdillerin şüphelerini bir derece yatıştırdı.

İşte o günlerin birinde idi, sabah dersini vermiş, evime henüz dönmüştüm, hizmetçi, bir misafir geldiğini haber verdi. Aralıktan, usulca baktım. Tuhaf şey... Kapıda İsmail Suphi duruyordu, hani sonradan Anadoluda deraguş olunarak ilk Büyük Millet Meclisine sokulan Soysallı oğlu İsmail Suphi Bey! Ben onu meşrutiyetin ilk senesinden tanırdım. Büyük kardeşimin gençlik arkadaşı olan Ahmet İhsan Beye : — Ah Ahmet İhsan ah... Ne kadar sevdiğim bir simadır - damat olduğu için evkaftaki ketebeliğinden vazgeçmiş ve o zaman akşamları intişar eden yevmî (Servet-i-Fünun) u idareye başlamıştı.

Zahir bundan dolayı da olacak, gazete düştükçe düşüyordu, ben de bu gazete ve matbaaya staj yapmak üzere bedava devam ediyordum.

Heyeti tahririye odasına ilk girdiğim gün masanın bir tarafında Bedri Bey oturuyordu, öbür tarafta ayakta Suphi Bey duruyordu. Bu Bedri Bey, hani tercümeleriyle tanınmış olan Bedrettin Beydir ki gazetecilik âleminde kendisine (Baba) derler; matbuatın Mahmut Sadık, Abdullah Zühtü, Ahmet Rasim Beylerden sonra gelen en gayretli, vefakâr emektarı da odur. Onun düzgün çehresi ve tabiî hali bana ne kadar hoş, munis geldiyse İsmail Suphi Beyin arızalı ve ârizî mevcudiyeti de o derece tahammülfersa göründü. Muharrirlikteki bu seri - fakat bittabi, devamsız - muvaffakiyeti onu şımartmıştı... Kıymetli bir kafese konmuş kiraz kuşu gibi, matbaada, aşağı yukarı, boyuna cık, cık ötüyor, atlıyor, sıçrayor ve kulaklarımızla gözlerimizi bir teviye rahatsız ediyordu. Az zamanda yevmî (Servet-i-Fünun), elinde can verdi.

Çalışmıyor muydu? Evet, hem ne çalışma... Ben ömrümde bukadar çalışkan adam görmedim desem caiz. Ama ortaya koyduğu eser - ne iştir, bilmeme ki.. - kimseyi memenun etmiyordu. Yazıları ise büsbütün çeşnisizdi. Buna rağmen - sırf matbaada nüfuzlu diye - (Fecri Âti) mahfiline nabızgir gençler tarafından, tarafımızdan âzâ intihap olunmuş ve fakat bir gün Konya Çelebisi Veled Efendiden bahisle (100) üncü (Servet-i-Fünun) nüshasına yazdığı makalede bir "Vazife-i-nazife,, terkibini kullandığı için Celâl Sahirle edibane arası bile açılmıştı.

Maamafih, inkâr edemem, ilk gazetecilik dersini ondan almıştım. Öyle hissederdim ki hocam bende bir istikbal ve istidat farzetmezdi. Ama şakirdliğimden bir sene sonra idi, bu İsmail Suphi Bey, tâbi sıfatiyle, (Kirpinin Dedikleri) ni basmış ve kâriyle kendisine bir arabacık almıştı.

Evlâdımâneviyi şımartanlar — "Punch" dan

(Devamı var)

Kabine Katarı

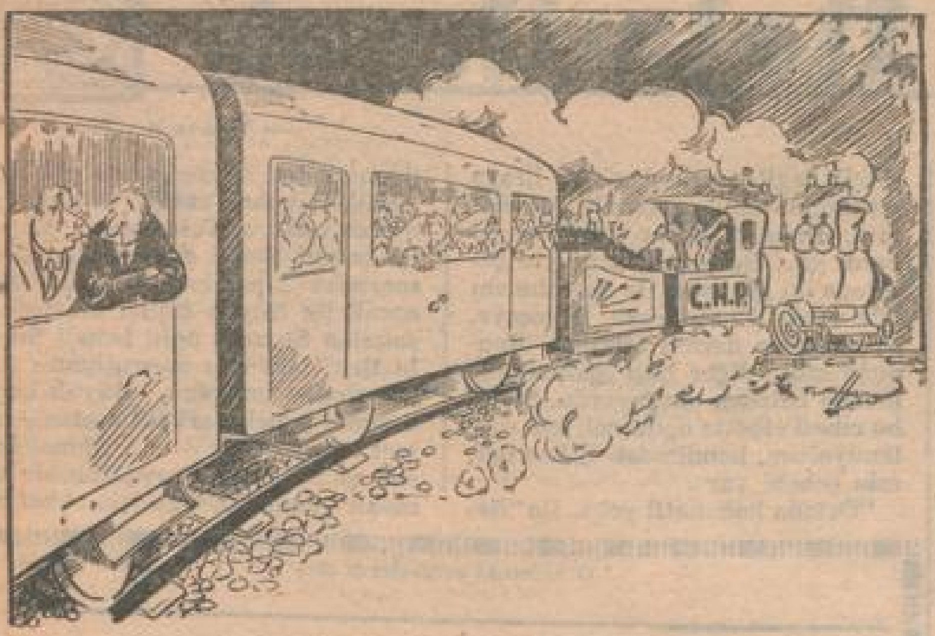

— Yeni makinist çırakları aldılar...
— Ne işe yarar? Makina yine eski makina!

BENZEYİŞLER

Dünya Boks şampiyonu Coe Luiz	*Dünya Güreş şampiyonu Yaşar Doğu*
Bir gösteriş maçında milyon kazanan adam.	Konforsuz rutubetli kamp binasında Romatizmaya tutturulan adam.
Bin Grosbi	*«Bugün dünyanın manzarası» diye söze başlayan spiker*
Amerika radyosunda güzel şarkı söyliyen adam.	Her cümle sonunda 10 dakika hürmetle susan adam.
Nevyork temizlik amelesi	*Belediye temizlik amelesi*
Sabahleyin erkenden kimse görmeden, yerdeki süprüntüleri yok eden adam.	Öğle sıcağında yerdeki süprüntüleri adamın yüzüne süpüren adam.

AKLIMDA KALANLAR

Bir espri

Dostlarımdan biri ailesiyle beraber Mesajeri Maritim kumpanyasına mensub "Senegal" vapuriyle ve Marsilya yoliyle Beyruttan Parise gidiyordu; sene 1902. İşsizlik bu ya; rıhtımdan dönmiyerek bir de vapura kadar gideyim, teşyi edeyim dedim; gümrüğün yolcu salonuna girdim. Gümrük rıhtımından bir sandala binecektim Yürümeğe başladım. Salon kalabalıktı. Şununla bununla selâmlaşırken Fransız Başkonsolosiyle Vis Konsolos geldiler. Onlar da vapura kadar gideceklermiş. Hep beraber yürüdük ve rıhtımda yolcular için ayrılan koridordan geçmeğe başladık. İki tarafımızdaki parmaklıkların gerilerinde halk kalabalığı vardı. Onlar da aynı şeyi yapıyorlardı. Gidecekler arasında bulunan dostlarını veya akrabalarını teşyi ediyorlardı. Bir çoğu da gelene geçene bakıp vakit geçiriyordu. Bu sırada ve gür sesiyle Fransız Baş Konsolosu bir espri yaptı. İki tarafımızdaki entarili, kırmızı kuşaklı, kırmızı terlikli ve renk renk feslilere ve sarıklılara bakarak arkadaşı Vis Konsüle: Buraları hayvanat bahcelerine benziyor demesin mi?!. Duyulduğunu ve hoşa gitmiyeceğini derhal kavrayan muhatab: "Bizi görmeğe gelmişlerdir de denilebilir" cevabını verince Konsolos: "Bravo, hakkın var!" demiş; hızlı hızlı rıhtımdaki sandala doğru yürümüş gitmişti.

Semih Mümtaz S.

(İktibas hakkı mahfuzdur)

Ne emredersen...

— Merhaba, Mirim... Sabah karanlığı seni evinde rahatsız ettim.

— Estağfurullah... Bizim gibi eski dostlar arasında rahatsızlık olur mu? Safa geldin!

— Safa bulduk... Senden bir ricam var.

— Rica ne demek birader, emret... Fakat evvelceden haber vereyim ki şayet bir para işi ise imkânı yok. Zira, malûm ya, ay sonu...

— Malûm, malûm... Ben para istemeğe gelmedim.

— Ey, söyle bakalım, nedir derdin? İnşallah bir kadın meselesi değildir.

— Hem öyle, hem değil...

— Yoo... Kadın meselesine karışmak benim işime gelmez. Sana da yakışmaz, bana da... Düşün, ben bir aile reisiyim, sen de yaşını başını almış bir adamsın... Nasıl olur? Vallahi hayret ediyorum.

— Fakat...

— Fakatı makatı yok... Genç iken aramızda böyle şeyler olurdu; ben sana, sen bana yardım eder, dururduk. Lâkin, birader, kırkını geçtikten sonra bu hallerin tekerrürü çirkin olmaz mı? Artık ciddi olmalıyız.

— İyi ya, ben de sana pek ciddi bir işten bahsedecektim.

— Âlâ, âlâ... Ticarete müteallik mi?.

— Bırak da söyliyeyim; boyuna lâfımı kesiyorsun

— Dinliyorum.

— Ben sana...

— Ne demek efendim, biz birbirimize yardım etmezsek...

— Ben sana şahidim olmanı rica için geldim.

— Şahidin mi?

— Evet...

— Dur, Adnanın mahkemesini bilirsin ya...

— Evet, fakat bunun şimdi ne lüzumu var?

— Lüzumu var da lâf mı ya... Şahidler birer aya mahkûm olmuşlardı; yalancı diye...

— O başka, bu başka...

— O başka, bu başka ben bilmem. Tutup da mahkeme mahkeme dolaşmak işime gelmez, ne emredersen başım üstüne, lâkin yalancı şahidlik yapamam. Evvelâ söyle bakayım, davan hukuk mahkemesinde mi, cinayet mahkemesinde mi?.

— Birader, bir kere işin içinde mahkemelik bir şey yok... Benim sana teklif edeceğim şahidlik, nikâh şahidliği. Haftaya evleniyorum da...

— O başka...

— Demek kabul ediyorsun?.

— Hayır, maalesef edemiyeceğim. İzdivaç mesuliyetli bir iştir. Şahidlik etmek suretiyle bu mesuliyetin bir kısmına iştirak etmiş olurum.

— Ne mesuliyeti canım... Bunda mesuliyet filân yok...

— Yok mu? Altı ay sonra gelip karşıma hüngür hüngür ağlayarak «Karım beni aldattı, rezil oldum!» diye saçını başını yolacak sen olmıyacak mısın? O zaman ayıkla bakalım pirincin taşını!.

— «Karım beni aldattı, rezil oldum» diye mi ağlayacağım?.

— Elbette... Şimdiki izdivaçlardan hayır mı beklenir?... Alelhusus erkek senin gibi biraz da safdil olursa... Bu işte beni mazur gör... Başka ne emredersen başım üstüne!

KIRPININ dedikleri

Hiç kimse vazifesini yapmıyor

Vereceğim misal küçüktür, ehemmiyetsizdir, başka aksaklıklar ve bozukluklar yanında hiçtir; esamisi bile okunmamak icab eder.

Fakat bir damlası deniz suyu hakkında nasıl fikir hâsıl etmeğe yeterse bu bir damlacık misal de devlet ve millet işlerinin görülüş şekli hususunda bizi aydınlatmağa kâfi gelir.

Haniya bir yasak vardı, lokanta ve aşçı dükkânları vitrinlerinde pişmiş yemek teşhiri yasağı? Ne oldu buna? Yeni bir kararla kaldırıldı, teşhire yeniden izin mi çıktı?

Hayır. Lâkin bugün şöyle Sirkeci semtini bir dolaşınız; vitrinlere bakınız: Yemeklerin pişmişi, pişmemişi, ne varsa meydandadır. Perdeler çoktan kalkmış, boyalı camlar çoktan yine şeffaflaşmıştır.

İşte iri bir tabağa sıralanmış, sapları "biz buradayız, meydandayız:" dercesine havaya kalkmış zeytinyağlı enginarlar! İşte mayonez içine batak göle yatmış mandalar gibi keyifle uzanmış levrekler! İşte geride, ateş üstünde tepsiler ve tepsilerde pilâvlar, kuzu kızartmaları, kabak dolmaları, su börekleri hafif hafif dumanlarını savuruyor; hem manzaraları, hem kokulariyle gelip geçenleri yutkunduruyor.

Çiyleri ...
miş kebah...
ler de nel...
nozlu köft...
de ondan ...
Hele eng...
le enginar...
la ile taze...
da doğrusu...
Peki, ne...
Bu semt...
makamı, ...
diye müfe...
polisler ge...
sak bölge ...
Ya Bele...
mi, dört a...
leri?
Ya o yas...
âzası?
Ya Buhr...
Ya aynı...
çalışan be...
Devlet y...
ğü bir me...
ğı bir saat...
Bu vitri...
bi - şehir...
ve ceza al...
le dursun ...
pişmiş yer...
iştah çek...
sergiliyen ...
rica bir de...
Kimse n...
yor ve kim...
Memleketi...

Rady...

Yeni ev...
da verile...
başladı, ...
birine ka...
"Eller ...
ne bir kâ...
zı kaldırı...
unla karı...
defa tekr...
yayı ciğer...
ğınızı kal...
iki yumu...
ve hepsin...
fif ateşin...
caya kad...
dırmayın,...
silinin. Ö...
nize dikk...
niyeye s...
sofraya v...

AŞK ANSİKLOPEDİ...

KİRPİNİN dedikleri

Çiyleri de cabası: Şişlere dizilmiş kebablar, kılınç balıkları... Neler de neler, maydanozlu köfteler! (içeride ondan da var!)

Hele enginarlar, hele enginarlar! İç bakla ile taze çalı fasulyesi tabakları da doğrusu vitrin süslüyor.

Peki, ne oldu yasağa?

Bu semtten Eminönü kazası kaymakamı, nahiye müdürleri, belediye müfettişleri, komiserler ve polisler geçmez mi? Onlar için yasak bölge midir. Sirkeci ve civarı?

Ya Belediye Başkanı? Üç aded mi, dört aded mi Başkan muavinleri?

Ya o yasağı koyan Şehir Meclisi âzası?

Ya Buhran Felek?.

Ya aynı yasağın konulmasına çalışan ben?

Devlet yasağının üç gün sürdüğü bir memlekette Belediye yasağı bir saat bile sürmez tabii!

Bu vitrinleri seyreden bir ecnebi – şehirde teşhir yasağı olması ve ceza alınması şöyle dursun – sanır ki pişmiş yemekleri en iştah çekici şekilde sergiliyen lokantalara Belediye ayrıca bir de mükâfat veriyor!

Kimse nizam ve kanun tanımıyor ve kimse vazifesini yapmıyor. Memleketin tablosu budur!

KİRPİ

Radyoda yemek tarifi.

Yeni evli genç bir bayan radyoda verilen yemek tarifini yazmağa başladı. Halbuki, iki merkez birbirine karışmıştı:

"Eller kalçada; omuzların üstüne bir kâse un dökün. Bir ayağınızı kaldırın, sonra hepsini bir kâse unla karıştırın. Aynı hareketi altı defa tekrarlayın. Yarım kaşık mayayı ciğerlerinize çekin. Öbür ayağınızı kaldırın ve iyice çarpılmış iki yumurtayı dökün. Nefes alın ve hepsini bir kaba boşaltın. Hafif ateşin üstüne yatın, kaynayıncaya kadar dönün. Ateşten kaldırmayın, fakat bir havlu ile iyice silinin. Öbür kabı yağlayıp cildinize dikkat edin. Bir yün battaniyeye sarınıp çorba ile beraber sofraya veriniz!"

DÜNYA BUYA...

Müz'iç bir ses

Aylardır, içime lök gibi çökmüş garib, acayib, insana rahat, huzur vermiyen bir hissin tesiri altındayım. Ne yaptım, ne ettimse bu hissi bir türlü içimden atamadım, ondan kurtulamadım. Bir alacaklı eli gibi yakamdan tutmuş, beni sarsıp duruyor.

Güzel bir gün, değil mi? Hava güneşli, otlar daha yemyeşil.

— Haydi, diyorum. Şöyle Boğaza uzanayım.

Vapur kalabalık amma, olsün, ilişecek bir yer buldum ya. Oh!

— Yavrum, az şekerli bir kahve. Bir şişe de su getir!

Cennet doğrusu, cennet.

Bir şarpi, İstinye koyunun darlığından kurtulmak istiyormuş gibi suları yara yara dışarı fırlarken, içi meyva ve sebze dolu bir sandal rıhtımı yalaya yalaya sahil evlerinin yiyeceğini taşıyor.

Bir, iki iskele sonra ayağım karaya basıyor. Şimdi bir salaş gazinodayım. Parmaklığın yanında bir masaya yerleşiyorum. Hafif, tatlı, şurup gibi bir meltem esiyor. Tertemiz kılıklı Rum garson, masanın üzerini âdeta donattı! Neler yok ki...

Buz kovasının içerisinden çıkardığım rakı şişesi, avuçlarımın hararetini alıyor.

Denize, gökyüzüne baka baka demlenir ve tam hülyalara dalarken, içimde müz'iç bir kımıldanma oluyor; sonra kulaklarıma doğru yükselen acı bir kahkaha:

— İç, iç! Bir günün beyliği, beyliktir. Yarın terzi, taksitini iştemeğe geldiği zaman nasıl olsa buram buram terliyecek, binbir dereden binbir su getireceksin. Şimdi bu meltemle bol bol serinle ve buzlu rakiyle keyif çat!

⁂

Bir gün genç, güzel, malûmatlı, şık bir hanımla tanıştırılıyorsunuz. Bir, iki tesadüf daha. Ehhh! İnsan hali bu. Şöyle küçük, zararsız, tatlı bir macera geçirmekte hiçbir mahzur görmüyorsunuz.

— Sizi, yarın akşam yemeğine davet edebilir miyim?.

Mânalı bir dudak büküşü ve gözlerin içinde yanan ışıklar.

— Görülmekten korkarım da...

Sesinizin en hararetli toniyle binbir teminat veriyorsunuz.

Hele Yarabbi şükür! Gelecek.

O akşamdan itibaren hazırlıklara geçiyor, seksen kapının ipini çekiyorsunuz. Malûm a, hanımefendinin şanına lâyık bir pansiyoneri olan zengin bir arkadaş bulunacak, o olmazsa lüks bir otele tavsiye alınacak, hovarda ve zengin görünmek için borca girilecek! Az şey mi?.

Neyse, herşeyi ucu ucuna getiriyor, berberden dışarı fırlar fırlamaz bir taksiye atlıyorsunuz. Az sonra titreyen avuçlarınızda yumuşak, hisli, sanki konuşan beş adet parmak var.

Şık möbleli, loş bir oda. Ortada güzel tanzim edilmiş bir içki masası.

Aşktan bahsediliyor, sesin âhengi kâh kalınlaştırılıp kâh inceltilerek şiirler konunuyor, içiliyor. O da ne? Kulaklarınızda bir ses uğulduyor:

— Oh, gel keyfim gel! Hani karına papuç parası? Bu sene, çocuğa mekteb taksiti de verilecek. Kenarda, köşede meteliğin var mı?.

⁂

Bıktım bu müz'iç sesten, bıktım, usandım. Ne zaman eğlenecek, ne zaman felekten bir gün çalacak olsam, muhalif parti sözcüleri gibi beni doğduğuma da, doğacağıma da pişman ediyor!.

Ertuğrul Şevket

Cenup vilâyetlerimize yağan dolu hasarlara sebep oldu.

1 inci dolu — Neden her yeri harap ediyorsun?

2 nci dolu — Belki burada da yeşil saha yapmak istiyenler vardır; kolaylık olsun diye!

YAŞAMAK

Kuşlar kadar gökte
Sefaletler kadar yerdesin
Sen mukaddes insan oğlu
Belirsiz manzaralar içindesin

Yaşamak istersin yaşamak
Avuçlarında bir tutam toprak
Gözlerinde güneşin feri
Bileklerin demir kelepçeli.

Yaşamak istersin dik ve mağrur
Yüreğin çarpa çarpa yaşamak
Bir kurşun gibi eritip arzularını
Hedefe bir kurşun gibi koşarak

YAŞAMAK!

ORHON M. ARIBURNU

(Bir Yunan karikatüründen adapte)

Sinema Yıldızları Serisi Numara: 18

MANİLER

Baktım Hasan Sakaya
Binmiş gider takaya
Ha uşaklar yetişin
Bu iş gelmez şakaya.

★

Baktım Demokratlara
Binmiş gider atlara
At da var, meydan da var
Sarıl altıpatlara.

★

Baktım Kenan Önere
Şaştım böyle hünere
Akümülâtör dolmamış
Gaz döküyor fenere.

KARACALI

Kinin yerine istiriknin

Şikagoda bir Amerikalı eczahane kapısından içeriye haykırarak girer :

— Ne yaptınız, der, dün bana kinin yerine istiriknin vermişsiniz!

Eczacı kalfaları korkularından birer tarafa kaçışırlar, sinerler. Fakat eczahane sahibi bakar ki gelen adam tabancasını çekmemiş, sükûnetle cevab verir :

— O halde, bana 25 sent borcunuz kalmış!

Kullandıklarımızı bilelim

Kadınlara mahsus eşya

Şapka

Sakın Frenk buluşu sanmayınız; Şark icadıdır. Haçlılar Şark kadınlarının hotozlarını örnek tutarak Avrupaya soktular; kibar kadınların pek hoşuna gitti; yüksek tabakanın başörtüsü oldu ve halk, uzun müddet seyirci kaldı.

Şemsiye

Şemsiye de dantelâ gibi eski zaman süslerinden ve icadlarındandır. Çinlilerin, Asurluların ve Mısırlıların şemsiye kullandıkları muhakkaktır. Avrupada bunu önce İngilizler benimsedi, sonra 1640 tarihinde Fransaya geçti.

Korsa

Korsanın balinalı şekli Rönesans devrinde Venedikte görüldü ; oradan Fransaya geçti ve kadını asırlarca belinden kıskıvrak yakalıyarak ona geç olmakla beraber galiba Âdeme yaptığı fenalığın cezasını çektirdi. Şu var ki eski Yunan ve Roma kadınları da göğüslerini sivri, bellerini ince göstermek merakındaydılar; deri şeritlere, sağlam bezlere sımsıkı sarılmaktan kendilerini alamazlardı. En kötü şekilde korsa IX Charles zamanında kullanılan tahta ve demir çubuklu cenderedir ki bir işkence âletinden başka bir şey değildi; şimdiki sentürler buna kıyas edilirse Faşizm idaresine göre demokrasi hürriyeti kadar geniş, rahat ve serbesttir !.

— Bak bende hem kısa, hem de uzun etek var!

"Amerikan" karikatürü

Ölüler

Hasan Basrinin huzurunda bir gün vâızlarından bahsolunuyordu. Hazır bulunanlardan biri :

— Gönüllerimiz uykuda ! Onun için vâzınız tesirsiz kalıyor.

Diyince Hasan Basri tebessüm ederek :

— Keşki uykuda olas, dedi; o zaman çaresi bulunurdu. Çünkü uyuyanı uyandırmak mümkündür. Gönülleriniz ölüdür. Ölüyü ise hiç bir tedbir ile diriltemeyiz !.

Amasya sel felâketinde yüzlerce vatandaş boğuldu

Eski Bayındırlık Bakanı — Başınız sağ olsun!

Nikâh Dairelerinde

Benim yerime sen söylesene!

İlk nikâha yetişemedim, evlenen çiftlerle salon kapısının önünde karşılaştım. Mevzusuz kalacağım diye üzülürken dışardan gürültüler duyuldu, çıkanların ardından, yüksek sesle konuşarak gelen bir grup, bekleme salonunu doldurdu.

Delikanlılar, genç kızlar, sıkma başlı tazeler, siyah başörtüleri çenelerinin altından düğümlü hanım teyzeler... Birer birer gözden geçiriyorum. Delikanlıların saçları yapağılaşmış, tüyleri diklenmiş, derileri bronzlaşmış, kimisi ceketsiz, gömleklerinin göğsü açık, kolları dirseklere kadar sıvalı. konuşmalarından da belli ki deniz banyosundan geliyorlar. Sıktıktan sonra yumaklayıp sicimle bağladıları donlarını, parmaklarına takmışlar. İçlerinden bir tanesi ceketini katlayıp koltuğunun altına kıstırmış, mayosunu sırtına alıp kollarını çenesinin altından düğümlemiş.

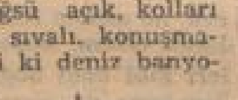

Genç kızların kıyafetleri çeşit çeşit. Uzun eteklliler, kısa fistanlılar, roplular, tayyörlüler. İçlerinden birinin daha şıkça giyiminden, itinalıca tuvaletinden, gelin olduğu anlaşılıyor. Kuzgun karası saçları maşalanmış, kaşları cımbızlanmış, yanakları allıklı, dudakları boyalı, güzelce bir tazecik. Sevsinler, kara gözlerine çektiği lâcivert sürme, göz kapaklarının etrafına bulaşıp halkalanmış. Boynunda inci taklidi kolyesi de var. Pek genç görünüyor. Gelinliğin azametini göstermek, ağır başlılık taslamak ister gibi acaip tavırlar takınıyor, fakat beceremiyor. Gerdan kırıp kaş çatmak isterken dudakları açılıyor, sırıtıyor, omuzlarını oynatarak, göğüs kabarcıklarını titreterek fıkırdıyor. Nerede ise sol bacağını kıvırıp sağ ayağının üzerinde zıplaya zıplaya salonun ortasında seksek oynayacak.

Arkadaşlarından biri yanına sokulup koluna bir çimdik bastı, kulağına birşeyler fısıldadı. Gelin Hanım kırıtarak döndü :

— Aaa, kardeeş, yapmasana Allaasen. Bu kadar insanın içinde öyle lâf söylenir mi, ayool?

Bu esnada öteden, sırtı mayolu delikanlının sesi duyuldu :

— Kız Firdes! Neredesin, ulan?

Firdes Hanımın arkadaşı bir çimdik daha bastı :

— Haydi, kız, kocan çağırıyor. Yanından ayrılma, demedim mi ben sana !

Cilveli, işveli edalarla sallana sallana delikanlının yanına gitti :

— Ne var be? Beş dakkacık yanından ayrıldım diye patladın mı?

Damat Beyin kaşları çatık.

— Masalı bırak şimdi, enayi. Beni dinle. Memurun karşısına oturunca ne söyliyeceğini biliyor musun?

— Aa ! Bilmiyecek ne varmış onda?

— Aç gözünü! Tütün istif etmeğe benzemez bu iş. Memur Bey ne söylerse, "Evet," diyeceksin anladın mı? Yanlış bir halt işlersen ekerim haa !

Küskün küskün gözlerini süzerek dudak büküp mırıldandı :

— Aa, aptala bak hele. Memurun karşısında ekermiş. Tuzlayım da kokma, emi! O devirler geçti, oğlum. Nikâhtan sonra vız gelirsin artık. Parmağını bile dokunduramazsın vallahi.

Delikanlı öfkeleniyor :

— Çok konuşma, ulan. Namussuzum ki kafam kızarsa şimdi çakarım suratına. Biliyorsun ya huyumu.

Gelin Hanım yumuşayıverdi :

— Durup dururken ne kızıyorsun, Sabri? Naaptım ben sana?

Damat ceketinin önünü silkeledi :

— Bu sıcakta ceket amma da ağır geliyor ha. Nikâh bitse de çıkarıp atsam şu meredi.

— Biraz dişini sık, saloz oğlu saloz. Belediyede nikâh olmak kolay mı sanıyorsun? Kumkapıda denize dalmağa benzemez bu iş.

Nikâh salonuna geçildi. Damat Bey, Gelin Hanımı kolundan tutup iterek sandalyeye çöktürdükten sonra kendisi de yanına oturdu.

Memur sordu, Gelin Hanım başını eğip sustu. Delikanlı öfkeli öfkeli lâfa karıştı :

— Kusura bakma, Memur Bey abi ! Burada söyliyeceği lâfları kendisine öğretmiştim ama, bu işlerin acemisi olduğu için unutuverdi.

Gelin Hanımın kolunu dürttü :

— Söylesene; evet, kabul ediyorum, desene ulan !

Firdes Hanım hırçın bir tavırla omuz silkti :

— Benim yerime sen söyleyiversene Ağzına mı yapışır?

Söylediler, imzaladılar ve salondan çıktılar. Gelin Hanımla Damat Bey, arkadaşlarının ortasında kol kola giderlerken gerideki hanım teyzelerden biri nemli gözlerini uğuşturarak mütemadiyen birşeyler mırıldanıp arkalarından üflüyordu.

Ce. Ke.

Kütüğe bile can veren kudret

KISA HİKAYE

Perili bostan

On sene kadar evvel ve zannederim, ya bir Mayıs sonları veya Haziran iptidalarında karanlık, bulutlu, durgun bir gece idi. Etrafı yüksek tepelerle çevrili kuytu, tenha bir derenin içindeki dutlukta üç arkadaş oturmuş, binlerce ateş böceğinin pırıltısı ve yüzlerce kurbağanın fasılasız vakvakası arasında tatlı bir muhabbete dalmıştık..

Tepemizdeki dallardan ara sıra olgun bir dut kâh başımıza, kâh dizimize, kâh önümüzdeki rakı kadehinin ve kâh sardalye salatasının içine düşüyor ve düşen her dut, bizi, daldığımız muhabbet uykusunun derinliklerinden hafif bir ürperme ile uyandırıyordu...

Böylelikle vakit hayli gecikmişti, fenerdeki mum yarım parmak kalmış, şişemiz hemen hemen boşalmış, meze tabaklarının içi yangın yerine dönmüştü. Ateş böcekleri çekilmişler, havanın karanlığı daha ziyade artmış, uykusuzluktan ve ağırlıktan gözlerimiz kendi kendine kapanmağa başlamıştı. Fenerdeki mumu değiştirmek lâzım geldi.

Sepetten yeni bir mum çıkardık, ucunu parlattık, tam dikeceğimiz esnada hasırın üstüne kocaman bir dut daha düştü. Mum elimde, dutu ararken gözüme yanı başımızdaki gül fidanlarının dibinde uyuklayan bir kaplumbağa ilişti.

— İşte dedim, bize güzel bir eğlence çıktı, mumu fenere dikeceğimize kaplumbağanın üstüne dikelim !.

Arkadaşlar: "Çok hoş olur, Lâle devrini ihya etmiş oluruz !,, dediler; hemen kaplumbağayı yakaladık, mumu üzerine dikip hasırın üstüne koyuverdik. Hayvan, şaşkın ve korkak gezinmeğe başladı. Aradan bir dakika geçmemişti ki arkamızda bir hışırtı oldu. Biz evvelâ yılan zanniyle fena halde korktuk ve sonra gördük ki bu hışırtıyı yapan da dişisi imiş, ihtimal eşini arıyordu. Onu da yakaladık ve ötekinin üstündeki mumu ikiye bölerek yarısını da ona dikip salıverdik.. Biz esasen tam manasiyle olmuştuk, şişenin dibinde kalanı da tamamladıktan sonra, hattâ yanı başımızdaki battaniyelerimizi bile üzerimize örtmeden olduğumuz yerde öylece sızıp kalmışız. Bittabi kaplumbağalar sırtlarındaki yanan mumlarla bizden uzaklaşmışlar ve saatlerce bostanın içini alt, üst etmişler. Sabahleyin kalktığımız zaman geceki hallerin çoğunu unutmuştuk. Hele kaplumbağalar büsbütün hatırımızdan çıkmıştı.

★

On gün sonra yine bir akşam ayni arkadaşlarla, ayni mahalde içmeğe gittiğimiz zaman, bahçevanın karısı geldi, dedi ki :

— Aman efendiler, burada olmaz. Çünkü geçen defa siz burada uyukladıktan sonra biliyor musunuz ne oldu?

— Ne oldu?

— Nesıl derler, size bilmem, hani ya, gece vakti gezerler

— Bekçi mi?

— Polis mi?

— (Gülerek) yok vire kuzum !.. Hani ya herkese görünmezlermiş !.

— Hırsız mı?

— Hayır canım, çok defa mezarlıklarda olur, cin dersiniz, ne dersiniz?

— Ha !.. Cin..

— E, işte onlardan çıktı. Bütün komşular görmüş, bizim goriçe de görmüş, korkmuş.. Sabaha kadar bahçe içinde dolaşmışlar. Evveli böye şeyler yoktu, ne vakit siz burada rakı içtiniz, o zaman çıktılar. Rica ederim başka yerde gidiniz. Niçin, biz korkuyoruz !

Kadının verdiği izahattan kaplumbağalar hatırımıza geldi, gülmeden katıldık. Fakat buna bir türlü kendisini ikna edemedik...

Şimdi on senedir hâlâ oranın adı "Perili Bostan,, dır ve her yaz gecesi mahalle kadınları pencereleri açıp merak ve korku ile perilerin çıkmasını beklerler...

"Eski Aydede,, Osman Cemal

AŞKA DAİR

★ Aşıklar bir çok şey söylemek için pek az konuşurlar ve bir şey dememek için de bir çok lâkırdı ederler.

★ Kadın mükemmel donatılmış bir yemek masasına teşbih edilebilir: yemekten evvel başka bir nazarla bakılır, yemeği müteakip, tok karnına yine büsbütün başka bir gözle..

★ Aşk ihtirası buhar gibidir. Ne kadar sıkılırsa o kadar kuvvetli fışkırır.

— Ona pek bakmayınız, Kocam utangaçtır!

AĞABABA ANLATIYOR

Misafire son ikram

Mağrıbinin biri Hacca gittiği zaman bir Hicazlıdan yardım görür, memnun olur, bu adamı kendi memleketine davet eder. Hicazlı gelir, eve yerleşir ; yer, içer, uyur, keyfine bakar. Evsahibi misafirini izaz için koyununu keser, tavuğunu keser, sıra öküzüne gelir. Misafir gitmez. Eşyasını satar, borca girer, yine besler. Hicazlı ise ikamette devam eder. Nihayet hane sahibinde ne mal, ne menal, hiçbir şey kalmaz.

Bir gün yatağanını çeker, Hicazlının gırtlağına dayar ; der ki :

— Artık sana dünyada yapabilecek ikramım kalmadı ; bari seni keseyim de şehid ol, doğru cennete git, orda ikram gör, ben de cehenneme gideyim de elinden kurtulayım !

Hakkı var

Sabah, hanım yatakta, daha yeni uyanmış, odasının perdeleri kapalı, dışarıda ayak sesi duyar seslenir :

— Ayşe, sen misin?.

— Evet hanımcığım.

— Dışarda hava nasıl?.

Biraz sonra Ayşe cevab verir :

— Bir şey göremedim, çok sis var da.

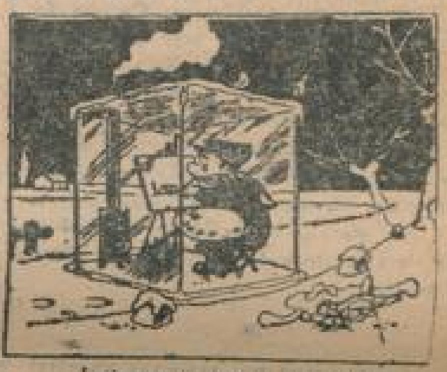

İhtiyatlı manzara ressamı

— Bu tabloyu yapmak için bir filmden mi ilham aldın.

— Mayıs, İstanbul mesirelerinden.

Merhumun tercümeihali

Merhum Cemal Efendi
Vazifeşinas memurlarımızdandı ;
Uygunsuz evleri basmakta
Sabaha kadar uykusuz kalmakta
Ve bu yüzden
Sıhhatini kaybetmekteydi merhum.

Kendi bu halin farkındaydı
Mesuliyet korkusu ön plândaydı.
Bir işe el koymada
Bağırıp çağırmada
Bin defa tenbih edildiği halde
Zabıt varakalarının satır başlarını
Küçük harfle yazmak hususunda
Müstesna bir kabiliyeti vardı merhumun !

G. D.

HIZLI GELİŞMELER

Yüksek futbol	:	Sertlik
Ayrılmanın sebebi	:	Geçimsizlik
Gecekondu evleri	:	Sayfiyelik
Nâra atmak	:	İncelik
Adam öldürmek	:	Merdlik
Şehre yağmur yağması	:	Temizlik
Anadolu zengini	:	Yemlik
Bardaki şaşı Huriye	:	Keklik
«Vaziyetim kötü» demek	:	Densizlik

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat okunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır. *Hemen paket yapılmaz.*

VUR ABALIYA

Hey Balıkesirli !

Hey Balıkesir ! Sen ne müstesna bir şehirsin.. Düşün ki :
Meydanın var : Heykelin yok.
Şerefli tarihin var : Yazanın yok.
Çarşın var : Dükkânın yok.
Pazarın var : Kontrolün yok.
Stadın var : Sporcun yok.
Arsan var : Evin yok.
Derdin var : Hemderdin yok.
Varlarla, yokları bağrında toplıyan, boynu bükük Balıkesir !
Al mendilini sil gözünün yaşını.

«Abacı»
Balıkesir (Türk Dili)

GAZETEMİZE GELEN ESERLER

FELEK

Meşhur muharrir Burhan Felek'in bu isim altında neşretmekte olduğu kitabların ikincisi çıkmıştır. Tavsiye ve medhetmeği zaid buluruz.

★

RUY BLAS

Türk tercüme edebiyatına Cyrano de Bergerac gibi ölmez bir eser kazandıran Sabri Esat Siyavuşgil, bu defa, Victor Hugo'nun "Ruy Blas„ nı da, yine mun zam olarak dilimize çevirmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tercüme bürosunca, değerlilik te'lif hakkiyle mükâfatlandırılan bu eser, Fransız klâsiklerinin 155 cisi olarak, Milli Eğitim Bakanlığı yayınları arasında 130 kuruş fiatla çıkarılmıştır.

★

DOĞU İLLERİ VE VARTO TARİHİ

Türk aşiretlerine niçin kürt denildi? - Şeyh Sait isyanı. - Bektaşilik, alevilik, Kızılbaşlık örf ve âdetleri gibi mevzulardan bahseden bu enteresan kitap Zaman ve İnkılâp kitap evlerinde satışa çıkarılmıştır. Tarih meraklılarına tavsiye ederiz.

ESKİ SAYILARIMIZ

Okuyucularımızdan arzu edenlere gazetemiz, – zarf içinde gönderecekleri pul mukabili – 1-91 numaralarından itibaren eksiksiz yollanır. Adreslerin tam ve okunaklı yazılmasını rica ederiz.

İci anlır — "Fransız" karikatürü

— Sulhtan mı bahsediyorsunuz?
— Hayır, sulhtan bahsediyorum!
— Ha! Ben sulhtan bahsediyorsunuz sandım!

Britanya İmparatorluğu hayvanat bahçesinden — "Punc" dan

Fil (Hindistan) kurtuldu, Devekuşu (Cenubi Afrika) yolu tuttu, Kivi (Avustralya) ve Kanguru (Yeni Zelânda) çıkmağa hazırlanıyor.

Yenilecek ve yenilmiyecek şeyler

Meşhur Doktor Ricahrd Jebb herşeyi düşünmeden yiyen biri idi. Hastalarının : « Doktor, ne yiyeyim? » sualine çok sinirlenirdi. Bir defa bunlardan birine şu cevabı vermişti :

— Oyun kâğıdı, havlu, pens gibi şeyleri yememelisiniz, zira hazmı güçtür. Körük de yemeyiniz, çünkü midenizde rüzgâr yapar. Fakat hoşunuza giden her şeyi yemekte serbestsiniz !.

İdeal Bir Diş Macunu

ULTRAMİN

Dişleri Çürümekten Korur

(Deli) piyesi

Refik Halid Karay'ın meşhur (Deli) piyesi, Sümerbank Bakırköy Bez Fabrikası işçileri Spor Kolu tarafından geçen akşam fabrika salonunda muvaffakiyetle temsil edilmiştir. Gösterdikleri başarıdan dolayı gençleri tebrik ederiz.

Bahane

— Bey, kalk, uyuma, aşağıda bir tıkırdı var, galiba eve hırsız girdi !

— Yoo... Hanım, rahat bırak; bana polis diye mi yazdındı?!.

★

Ahbaplık

— Vallahi, mirim, kaplıcalar bana bir yaradı ki... Adeta bambaşka bir adam oldum.

— Oh, ne âlâ, işittikleri zaman benim gibi bütün ahbapların memnun olacaklar !

DİKKAT

Gazetemize gelen yazı ve karikatürler, neşredilsin edilmesin geriye verilmez.

Oyunumuz

Toby ismli fil, artık ormandaki yolunu bulamıyor. Aşağıdaki köşeden hareketle ve dolambaçlı geçidlerden giderek filin evine (Yukarıda, solda) dönmesine yardım edebilir misiniz?

HANIMELİ

Türkiyenin En Büyük KADIN GAZETESİ Haziran 948 yaz sayısında

Yazlık moda ve modellerini renkli resimleriyle bulacaksınız. Biçki dersleri devam ediyor. 5 parçadan 20 çeşit elbise nasıl giyilir? Güneş banyosu - Yavrumuzun yaz oyunları. Böceklere aman yok. Ayni motiften değişik örnekler.

Zayıflamanın sırlarını bildiriyoruz! Ne yapalım ki çorabımız akmasın? Yazlık ev ve iş elbiseleri, yaz yemekleri, güzellik takvimi, manikürümüzü kendimiz yapalım, saçlarımızı kendimiz keselim. Fıkra, karikatür, roman, hikâye 40 Sahife 50 Krs. İstanbul — Tan Matbaası

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı Yer: TAN Matbaası